Jakelun mukaan

Eduskunnan lakivaliokunnan asiantuntijapyyntö 5.2.2016

Hämeen poliisilaitoksen lausunto Hallituksen esityksestä HE 1/2016 vp laeiksi rikoslain 2a ja 9 luvun muuttamiseksi sekä pysäköinninvalvontalain 3 §:n muuttamiseksi

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt Hämeen poliisilaitokselta lausuntoa Hallituksen esityksestä, joka toteutuessaan merkitsisi päiväsakon rahamäärän suurenemista yhteen kolmaskymmenesosaan sakotettavan keskimääräisestä kuukausituloista, rikesakon enimmäismäärän nousemista 400 euroon, rikesakkojen rahamäärien korottamista erinäisistä rikkomuksista ja yhteisösakon alimman ja ylimmän rahamäärän korottamista. Päiväsakon alin rahamäärä korotettaisiin kuudesta yhdeksään euroon.

Esityksen yleisperusteluissa todetaan korotusten perustuvan hallitusohjelman mukaiseen kirjaukseen julkisen talouden sopeuttamistoimista ja toteuttavan osaltaan näitä sopeutustoimia. Merkittävä osa perusteluista käytetään sen selvittämiseen miten uudistus toteuttaa valtion fiskaalisia intressejä ja miten eri vaihtoehdot vaikuttavat sakkotulojen kertymään. Tässä piilee myös esityksen periaatteellinen ongelma: rikosoikeusjärjestelmän käyttäminen valtiontalouden elvyttämiseen.

Rikosoikeusseuraamusten nopeassa tahdissa toteutettava ankaroittaminen saatetaan kokea epäoikeudenmukaiseksi. Kun valtaosa sakoista annetaan poliisin suorittaman liikennevalvonnan yhteydessä, ei voi välttyä vaikutelmalta, että valtiontalouden elvyttämistä toteutetaan helposti rahastettavan moottoriliikenteen kustannuksella, olkoonkin, että kyse on rangaistavasta käyttäytymisestä. Liikennerikollisuuden asettaminen erityisasemaan ei saisi johtaa rangaistusjärjestelmän suhteellisuuden vaatimusten horjumiseen.

Valvontaa suorittavat poliisit kohtaavat ensimmäisenä epäoikeudenmukaiseksi koetun järjestelmän kritiikin. Mikäli myös valvontaa suorittavan viranomaisen usko rangaistusten oikeutukseen menetetään, ei hallituksen esityksessä suunniteltu sakkotulo välttämättä toteudu.

Rangaistusmääräys- ja rikesakkomenettelyissä on vastoin vallan kolmijakooppia tuomiovaltaa siirretty tarkoin rajatusti täytäntöönpanoviranomaisille. Tämän siirretyn tuomiovallan käyttöön ei hallituksen ja eduskunnan tulisi lain säätämisen jälkeen vaikuttaa suoraan tai välillisesti tulosohjausjärjestelmän tms. keinoin. Kun hallituksen esityksen perusteluissa todetaan tarkoituksena olevan kattaa aiemmin suunnitellun ja nyt toteutettavan sakkotulokertymän erotus automaattivalvontaa lisäämällä, ollaan itse asiassa menettelemässä juuri näin. Vaarana on, että liikennevalvontaa ohjaillaan

HÄMEEN POLIISILAITOS
Salininkatu 3, 15100 LAHTI
kirjaamo.hame@poliisi.fi
Puh. 0295 430 311, Faksi 0295 411 920

kohdennettavaksi vastoin liikenneturvallisuusintressiä parhaan sakkotulon saamisen kannalta edullisiin paikkoihin.

Automaattisen liikennevalvonnan lisääminen sekä kiinteällä että liikuteltavalla kalustolla vaatii Helsingin poliisilaitoksen liikenneturvallisuuskeskuksen lisäksi myös muilta poliisilaitoksilta resurssikohdennuksia, joihin nykyisessä turvapaikkatilanteessa ja resurssien uhatessa laskea ei ole juurikaan mahdollisuuksia. Paikallispoliisi suorittaa kaiken siirrettävällä automaattivalvontakalustolla tehtävän valvonnan ja vastaa eräistä kiinteän valvonnan toimenpiteistä. Hallituksen esityksessä ei ole huomioitu paikallispoliisilta vaadittavaa työpanosta ollenkaan.

Yleisten paikkojen järjestykseen ja turvallisuuteen, erityisesti yleisötilaisuuksien ja mielenosoitusten osalta, vaikuttavaan haitallisen käyttäytymiseen puuttumisen mahdollistavien järjestyslakirikkomusten ja rikoslain 41 luvun 6 §:n mukaisen toisen vahingoittamisen soveltuvan esineen hallussapidon sanktiointi tulisi toteuttaa vielä aiottuakin ankarampana. Tarve ylläpitää väenkokoontumisten turvallisuutta entistä tehokkaammin on ilmeinen.

Yhteisösakon asteikon korottaminen on perusteltua. Yhteisösakkoa käytetään rikoksissa joihin liittyy suunnitelmallisuutta ja taloudellisen voiton tavoittelua.

Apulaispoliisipäällikkö Tero Seppänen
Poliisipalvelulinjan johtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Aspo-asianhallintajärjestelmässä. Hämeen poliisilaitos 11.02.2016 klo 14.54. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu Eduskunnan lakivaliokunta

Tiedoksi Poliisipäällikkö Tapio Saarni
Poliisilakimies Harri Kangas